

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2021 m. kovo 31 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Birutės Janavičiūtės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja) ir Andžej Maciejewski,

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka nagrinėdama civilinę bylą pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Žyginantų 12“ kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. birželio 14 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Žyginantų 12“ skundą atsakovei biudžetinei įstaigai Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos dėl įsakymo ir reikalavimo panaikinimo,

n u s t a t ė:

I. Ginčo esmė

1. Ieškovė UAB „Žyginantų 12“ prašė teismo panaikinti atsakovės BĮ Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos (toliau – ir Departamentas) 2017 m. spalio 3 d. įsakymą Nr. I-203 „Dėl įpareigojimo atlikti veiksmus“; panaikinti BĮ Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus skyriaus 2017 m. spalio 4 d. reikalavimą Nr. 106.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

2. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2018 m. birželio 6 d. sprendimu ieškinį atmetė.
3. Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2019 m. birželio 14 d. nutartimi paliko nepakeistą Vilniaus miesto apylinkės teismo 2018 m. birželio 6 d. sprendimą.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

4. Ieškovė UAB „Žyginantų 12“ kasaciniu skundu prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. birželio 14 d. nutartį ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2018 m. birželio 6 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – ieškinį tenkinti arba perduoti bylą nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
5. Atsakovė BĮ Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos atsiliepimu į ieškovės UAB „Žyginantų 12“ kasacinį skundą prašo kasacinį skundą atmesti.
6. Lietuvos Aukščiausiajame Teisme 2021 m. kovo 31 d. gautas atsakovės BĮ Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos raštas, kuriuo informuojama, kad po Departamento pirmosios nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos 2021 m. kovo 29 d. aktu Nr. KPD-RM-2014/25 atlikto Vilniaus senamiesčio apskaitos duomenų Kultūros vertybių registre patikslinimo Departamento Vilniaus teritorinio skyriaus 2017 m. spalio 4 d. reikalavimas Nr. RV-106 dėl pastatų (*duomenys neskelbtini*), atstatymo, teiktas UAB „Žyginantų 12“, nustatant darbų pradžios terminą ne vėliau kaip per du mėnesius nuo Departamento direktoriaus 2017 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. I 203 pasirašymo dienos, nuo 2021 m. kovo 30 d. pripažįstamas netekusiu galios. Dėl to civilinėje byloje Nr. e3K-3-158-248/2021 nebeliko ginčo objekto, nes administraciniu sprendimu buvo patenkintas ieškovės reikalavimas.
7. Lietuvos Aukščiausiajame Teisme 2021 m. kovo 31 d. gautas ieškovės UAB „Žyginantų 12“ pareiškimas dėl kasacinio skundo atsisakymo.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl asmens teisės atsisakyti paduoto kasacinio skundo

8. Kiekvienas asmuo turi subjektyvią teisę nuspręsti, ar jo teisės ir įstatymų saugomi interesai yra pažeisti, ar reikalinga jų teisminė gynyba. Kasacinio skundo atsisakymas yra viena iš kasacinį procesą inicijavusio asmens procesinių teisių (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 42 straipsnio 1 dalis, 340 straipsnio 5 dalis, 349 straipsnis). Pagal CPK 349 straipsnio 1 dalį kasatorius turi teisę atsisakyti paduoto kasacinio skundo iki dalyvaujančių byloje asmenų kalbų pabaigos teismo posėdyje, o rašytinio proceso metu – iki teismo posėdžio pradžios.

Vėliau atsisakyti kasacinio skundo negalima.

9. [CPK 42 straipsnio](#) 1 dalyje yra išvardytos šalių teisės, tarp jų ir ieškovo teisė atsisakyti ieškinio. Nurodyta norma taikytina ir kasaciniame procese, nes, pagal [CPK 340 straipsnio](#) 5 dalį, jeigu šiame skyriuje tam tikrų procesinių veiksmų atlikimas neregamentuojamas, taikomi šio kodekso 1–300 straipsniai, kiek jie neprieštarauja šio skyriaus nuostatom.
10. Teisės atsisakyti kasacinio skundo įgyvendinimas yra dispozityvumo principo ([CPK 13 straipsnis](#)) išraiška, nes kasacinis procesas ne tik prasideda, bet ir gali baigtis byloje dalyvaujančio asmens (kasatoriaus) iniciatyva, kai šis įgyvendina procesinę teisę atsisakyti inicijuoto kasacinio proceso. Kasacinio skundo atsisakymas nėra besąlygiškas pagrindas teismui nutraukti kasacinį procesą. Pagal [CPK 42 straipsnio](#) 2 dalį teismas nepriima kasacinio skundo atsisakymo, jeigu tai prieštarauja imperatyviosioms įstatymų nuostatom ar viešajam interesui, pažeidžia kasatoriaus, kitų asmenų teises ar įstatymų saugomus interesus ([CPK 349 straipsnio](#) 3 dalis).
11. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad ieškovės pareiškimas dėl kasacinio skundo atsisakymo paduotas įstatyme nustatyta tvarka ([CPK 349 straipsnio](#) 1 dalis). Nagrinėjamu atveju pareiškimas dėl kasacinio skundo atsisakymo paduotas iki paskirto teismo posėdžio pradžios, todėl laikytina, jog teisė atsisakyti kasacinio skundo buvo įgyvendinta laiku. Teisėjų kolegijos vertinimu, taip pat nėra pagrindo pripažinti, kad šioje byloje pateiktas kasacinio skundo atsisakymas prieštarauja įstatymams ar viešajam interesui, pažeidžia ieškovės arba kitų asmenų teises ar teisėtus interesus ([CPK 42 straipsnio](#) 2 dalis, 349 straipsnio 3 dalis). Iš pareiškimo dėl kasacinio skundo atsisakymo turinio matyti, kad ieškovei teisiniai kasacinio skundo atsisakymo padariniai, nustatyti [CPK](#) 140 straipsnyje, 340 straipsnio 3 dalyje ir 349 straipsnyje, yra žinomi. Byloje taip pat buvo gautas atsakovės BĮ Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos raštas, kuriuo informuojama, kad administraciniu sprendimu buvo patenkintas ieškovės reikalavimas.
12. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, kasacinio skundo atsisakymas priimtinas ir kasacinis procesas nutrauktinas ([CPK 349 straipsnio](#) 2 dalis).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

13. [CPK 87 straipsnio](#) 2 dalyje nurodyta, kad jeigu ieškinys atsiimamas pradėjus bylą nagrinėti iš esmės arba ieškovas atsisako pareikšto ieškinio, arba šalys sudaro taikos sutartį, šalims grąžinama 75 procentai pirmosios instancijos teismui sumokėto žyminio mokesčio sumos. Jeigu byla šios dalies nurodytais būdais užbaigiama ją nagrinėjant kasacine tvarka, grąžinama 100 procentų žyminio mokesčio, sumokėto už kasacinį skundą, kai byla užbaigiama iki bylos nagrinėjimo iš esmės pradžios. Pagal kasacinio teismo formuojamą praktiką pagrindas grąžinti sumokėtą žyminį mokestį vadovaujantis šiomis sąlygomis konstatuotinas ne tik tuo atveju, kai sudaroma taikos sutartis arba ieškovas atsiima ieškinį, bet ir šaliai atsisakant paduoto kasacinio skundo (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. sausio 9 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-3/2012](#); 2012 m. sausio 11 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-33/2012](#); kt.). Taigi ieškovei iki bylos nagrinėjimo iš esmės pradžios atsisakius pareikšto kasacinio skundo, jai grąžintinas visas sumokėtas žyminis mokestis, sumokėtas paduodant kasacinį skundą.
14. Byloje nėra duomenų apie šalių patirtas dėl pateikto kasacinio skundo išlaidas, todėl jų priteisimo klausimas nespręstinas ([CPK 94 straipsnio](#) 1 dalis).
15. Kasaciniame teisme pažyma apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, nebuvo rengiama.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 87 straipsnio 2 dalimi, 349 straipsnio 2 dalimi, 362 straipsnio 1 dalimi,

n u t a r i a :

Priimti ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Žygimantų 12“ kasacinio skundo dėl Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. birželio 14 d. nutarties peržiūrėjimo atsisakymą ir kasacinį procesą nutraukti.

Grąžinti ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „Žygimantų 12“ (j. a. k. 304368892) 25 (dvidešimt penkis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2019 m. rugpjūčio 30 d. AB „Swedbank“, ir 50 (penkiasdešimt penkis) Eur žyminio mokesčio, sumokėto 2019 m. rugsėjo 11 d. AB „Swedbank“.

Panaikinti Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegijos 2019 m. spalio 11 d. nutartimi taikytas laikinas apsaugos priemonės – Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus skyriaus 2017 m. spalio 4 d. reikalavimo Nr. RV-106 ir Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos direktoriaus 2017 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. Į-203 „Dėl įpareigojimo atlikti veiksmus“ vykdymo sustabdymą ir uždraudimą atsakovams Kultūros paveldo departamentui prie Kultūros ministerijos ir Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus skyriui šių aktų pagrindu reikalauti, kad ieškovė UAB „Žygimantų 12“ atstatytų žemės sklype, esančiame adresu: (*duomenys neskelbtini*), buvusius pastatus, bei uždraudimą taikyti ieškovei UAB „Žygimantų 12“ bet kokias teises sankcijas, kylančias iš pirmiau nurodytų reikalavimo ir (ar) įsakymo.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Birutė Janavičiūtė

Andžej Maciejevski